

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is / 4,50; voor de buitenlanden / 5,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

ZATURDAG, 1 JULIJ.

Advertentie van Zes regels en daar beneden worden tegen / 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentie wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 Junij.

In het onderzoek der voorgedragen wetsontwerpen van Grondwet, moeten wij ons bepalen bij de hoofdpunten welke wij dan ook achtereenvolgend zullen behandelen. Over het algemeen, al moge de voordragt, in ver- gelijking met het ontwerp der commissie, zich door eenige meerdere letterkundige waarde onderscheiden, en al heeft zij daarenboven de groote beginselen behouden, zij is op verschillende punten verre van onze geheele goedkeuring weg te dragen. Zij draagt toch op vele plaatsen sporen, dat de volksrechten met het wantrouwend oog van den behoudsman zijn omschreven, en beperkt binnen eenen kring, dien de wetgeving kan misbruiken, om ze geheel vruchteloos te maken.

In het eerste ontwerp stuiten wij onmiddellijk op de drukpersvrijheid. De staatscommissie had gezegd: „Niemand heeft voorafgaand verlof noodig, om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren.” Daarbij heeft het ministerie gevoegd: „behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet.” Die bepaling is te algemeen en daarom verwerpelijk.

Het is bekend hoe nog onlangs in het strafwetboek bepalingen waren voorgedragen, die, omdat zij en den drukker en den uitgever verantwoordelijk stelden voor hetgeen zij in druk uitgaven, een wezenlijken inbreuk op de drukpersvrijheid maakten. Welke is toch de vrijheid van een schrijver, als hij door de strafwet gedwongen wordt afhankelijk te zijn van de vreesachtige een- naar van drukker en uitgever? Zoodra de strafwet deze beiden kan treffen, is het onvermijdelijk, of zij zullen, door vrees gedreven, niets ter perse nemen, of uitgeven, zonder dat zij het getoetst hebben aan de begrippen, die zij zich zullen hebben gemaakt van de strafwet, dat is men zal een censuur hebben ingevoerd, welke des te ondragelijker is, naar mate zij scherper moet en zal werken. De vrees toch is een strenge raad- geester als het eigenbelang er mede gemoeid is. Als wij derhalve moeten kiezen tusschen de censuur der re- gering en die der drukkers of uitgevers, dan geven wij aan de eerste de voorkeur.

Welnu! tegen het gevaar dier censuur is de drukpers niet gewaarborgd. Integendeel de redactie is zoo gesteld, dat bij eenige zucht om de drukpers aan banden te leg- gen, de regering daarin argumenten zal vinden, om die censuur in de wetgeving noodzakelijk te maken, als zijnde door de grondwet voorgeschreven. Wij hebben gezien, welke *lours de force* er gebruikt zijn, om de bestaande grondwet te kneden tot allerlei inconstitution- nele stellingen; het is dus zaak nu op onze hoede te zijn, ten einde te zorgen, dat de grondwet in de toe- komst niet andermaal een wassenneus worde, welke men plooit in allerlei bogten, om ze een figuur te geven, die in strijd is met het begrip, dat haar ten grondslag was gelegd. Men behoort dus of de redactie van de toe- gevoegde bepaling te veranderen, of daarnaast een ander beginsel te stellen, hetwelk elders, bijv. in België, in de grondwet is opgenomen, dat namelijk, drukker en uitgever niet in regten kunnen worden vervolgd, als de schrijver bekend is. Want als de bepaling blijft, gelijk zij nu trouwloos in het voorstel is geschoven, kan men verzekerd zijn, dat de drukpers vroeg of laat aan knel- lende banden zal worden gelegd. Daartegen moet de grondwet waken. Het ware anders onnoodig de vrijheid te erkennen. Als men haar opneemt, behoort men het zoo te doen, dat zij onschendbaar blijft.

Wij behooren niet onder diegenen, die een teugellooze vrijheid van drukpers begeeren; het zij verre. Men be- hoeft slechts een blik te werpen op de jongste gebeur- tenissen te Parijs, om zich een regtnatigen afschrik te vormen van de rampen, die het misbruik der pers ten gevolge kan hebben. Men straffe daarom het misbruik, maar men beledige daarbij niet de vrijheid, onder voor- wendsel van tegen de misbruiken te willen waken.

In hetzelfde eerste ontwerp van wet komt een andere wijziging voor, welke wij bereids hebben gelaakt. Zij betreft het regt van vereeniging. Men heeft daarbij ge- voegd regt van vergadering; maar dat pléonasme wensch- ten wij daaruit gelijkt te zien; omdat het niet alleen

onnoodig is, maar zelfs schadelijk worden kan. Als men het regt heeft van zich te vereenigen, dan heeft men ook het regt van te vergaderen.

Maar de groote grief, welke wij tegen art. 15 van het ontwerp hebben, is, dat het erkende regt wordt beperkt, „behoudens eene wet, de uitoefening daarvan „regelende, in het belang der openbare orde.”

In deze zoo gewijzigde redactie straalt maar al te zeer door de trouwloze hand van den behoudsman, die het beginsel gehandhaafd voorstelt; maar het afhankelijk maakt van de wet. Het regt is erkend behoudens de wet, die zoodanige voorwaarde kan stellen, dat de oef- ning van het regt onmogelijk wordt.

Der wet is alle ruimte gelaten. Het is waar, Art. 15 omsluit haar binnen den kring van het belang der open- bare orde. Maar men gelieve het ons te zeggen, wat is er toch al niet te verstaan onder het belang der open- bare orde, wij zeggen niet grammaticaal of regtens, maar naar het begrip van regeringsmannen, die zich te ver- weren hebben tegen die vinnige oppositie van eene par- lamentaire minderheid. Laat nog daarenboven vooroor- deelen in het spel komen, en men zal zien, dat het belang der openbare orde eene vereeniging en vergadering zal verbieden, die, hoe onschuldig zij ook zijn moge, hoe heilzaam zij ook mogte werken, strijdig zijn zal met de politieke of godsdienstige begrippen van de dominee- rende partij.

Wij achten het van groot belang, dat de redactie der staatscommissie worde behouden. Deze toch wapent het regt der ingezetenen tegen het vermoedelijk misbruik van den toekomstigen wetgever; gelijk het voor de orde zorgt tegen het toekomstig misbruik van kwaadwilligen.

Dat is zeker van het grootste gewigt het regt van ver- eeniging niet onbeperkt te laten. Wij zouden onder de eersten zijn om daartegen te protesteeren; om dat niemand meer dan wij belang stelt in het behoud der orde en openbare rust. Wij zouden niet stilzwijgend kunnen toe- zien, dat de openbare magt ongewapend werd gelaten tegen misdadige woelingen van anarchisten, oproermakers en woelgeesten, omdat zulk een toestand vroeg of laat zoude moeten leiden tot gewelddadig verzet en bloedige botsingen.

Maar als het van den eenen kant noodig is, dat de regering sterk wordt gemaakt, om te verhoeden, dat de openbare orde niet worde bedreigd door het misbruik van het regt van vereeniging; het is van den anderen kant niet minder noodig, dat de ingezetenen waarborgen be- zitten, dat het belang der openbare orde niet diene tot voorwendsel van den partijgeest, om eene haar ontrus- tende minderheid te verdrukken.

Wij dringen daarop aan niet alleen in het belang van het regt, maar zelfs en vooral in het belang der open- bare orde.

De ondervinding leert dagelijks, dat, waar twee partijen tegen over elkander staan, de meerderheid wordt opgewonden en verbitterd door de hevigheid der aan- vallen van de minderheid. Zelden of nooit blijft dan de wetgeving, het werk der meerderheid, binnen de palen der gematigdheid. Zelden gebeurt het dat zij niet mis- bruik maakt van hare stelling, en door eene geforceerde uitlegging der constitutie en der wetten, voor de minderheid geen boeijen bereidt, die en omdat het boeijen zijn, en omdat zij een regt verkrachten, de passieën al meer en meer opwinden, tot dat zij eindelijk en onvermijde- lijk eene hoogte bereiken, die de openbare orde in ge- vaar brengt.

Kan het nuttig zijn, dat de grondwet de meerderheid uitnoodigt tot zulke misbruik van hare magt? Is het niet veel eerlijk, dat de grondwet tegen zulk mis- bruik moet waken, en om het behoud van een regt, en om het belang der openbare orde?

Zoo ja, is dan art. 15 van het ontwerp niet veroor- deelingswaardig; en behoorde men niet terug te komen tot de redactie van de staatscommissie?

Wij laten hier den inhoud volgen van de petitie door alle R. K. Geestelijken van het district Groningen geteekend, en gisteren door ons (aan de Tweede Kamer) opgezonden.

Ongewoon en ongenegen, wij niet geroepen, om aan staatsaangelegenheden eenig werkzaam deel te nemen an-

ders, dan met een belangstellend oog en een biddend hart, daar zij volop werks vinden aan eene andere taak, hun opgelegd; zien zich thans de ondergeteekenden, Roomsche-Katholieke geestelijken van het kerkelijk district Groningen, in de onaangename noodzakelijkheid geplaatst, openlijk de belangen hunner Kerk voor te staan, en mits- dien hunne stem te verheffen tot U, E. M. H., verte- genwoordigers der Nederlandsche natie, die de toekomst des vaderlands in handen heeft.

Immers de groote vraagstukken, E. M. H., waarover gij gaat beslissen, betreffen niet slechts zaken van zuiver burgerlijken aard: de hoogste en dierbaarste en heiligste regten en belangen, die des gewetens en der godsdienst, zijn er mede in betrokken; regten en belangen, waar- voor de ondergeteekenden ambshalve verplicht zijn, zich in de bres te stellen.

Evenwel vermeenden zij ook thans nog, wel niet koude en onverschillige, maar toch werkloze toeschouwers te kunnen blijven van den afloop der gebeurtenissen. De tijd zelf, dien wij beleven, pleitte krachtig te hunnen voor- deele, en zou, ook zonder hun toedoen, hun eene vrij- heid bezorgen, welke zij altijd verlangden, doch waarvan zij, door den invloed of de nawetking van een' hun vijandigen tijdgeest, die hier te lande vroeger heerschte, — tot nu toe wederregtelijk verstoken bleven. Zij hoopten en vertrouwden, dat Nederland, gelijk andere landen van Europa, rijp zou worden zijn voor het genot dier vrijheid, en zij dankten God, daar het zich liet aanzien, dat men hier langs een' vreedzamen weg zou verwerven, wat elders zoo veel leeds en jammers had gekost.

Trouwens onze geëerbiedigde koning toonde, de be- hoefden onzes tijds te begrijpen, daar hoogstdezelve eene commissie belastte met het opstellen eener nieuwe Grond- wet, daaraan geëvenredigd; en uit het ontwerp door die commissie voorgedragen, bleek, dat Z. M. zulk eene groote taak aan waardige handen had toevertrouwd. Ook deed verre het meerendeel der bevolking hulde aan de vrijzinnige beginselen, waaruit het ontwerp van gewij- zigde Grondwet is gevloeit.

Maar ziet! hetzelfde was volstrekt niet naar den zin van zekere partij, welke, blind en doof voor den drang en de eischen onzes tijds, het oude wil bestendigen, al is het met gevaar, ten koste van het welzijn des vaderlands.

De permanente commissie van de Synode der Neder- landsche Hervormde Kerk heeft zich niet ontdien, een dreigend adres bij den Koning in te dienen, niet om eigene regten te verdedigen, want die bleven hun ge- waarborgd, maar om, zoo mogelijk, te beletten, dat ook aan de katholieke ingezetenen gelijke regten zouden worden toegekend.

Wel is over dit adres der Synode een luide kreet van verontwaardiging opgegaan; wel is het gebleken, dat zij niet eens, gelijk zij voorgaf, de oprechte tolk der Her- vornde gezindte is; maar ons heeft zij ook genoodzaakt, het stilzwijgen te verbreken, opdat het niet schijnen zou, dat wij minder ijveren voor het verwerven der vrijheid, dan zij ijvert, om ons er van te berooven.

Ziedaar, E. M. H.! wat de ondergeteekenden bewogen heeft tot dezen, voor hen nieuwen, stap. Wat zij verlangen, behoeven zij niet breed uiteen te zetten; het is U, E. M. H.! genoeg bekend.

Zij vragen slechts één ding, vrijheid van godsdienst; dit eene sluit al het overige in. Ten eerste vloet hier uit voort vrijheid van godsdienstige belijdenis en godsdienst- oefening, voor zoo verre daardoor geene stoornis aan de publieke orde en rust wordt toegebracht. Hierin is mede begrepen vrije communicatie met geestelijke overheden, al wonen die buiten 's lands, en mitsdien vrije afkondi- ging van onderling gewisselde brieven en geschriften, onverminderd de verantwoordelijkheid volgens het straf- regt; vrije aanstelling of verkiezing der geestelijken, zonder inmenging van den staat; vrijheid van associatie en vereeniging, mits ongewapend; eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen in de publieke scholen, mitsga- ders vrijheid voor de onderscheidene gezindten, om af- zonderlijke scholen op te rigten, behoudens billijke waar- borgen, aan den Staat door de wet verzekerd.

Een noodzakelijk gevolg van gezegd beginsel is verder

staatkundige gelijkstelling der burgers, zonder onderscheid van godsdienstige kleur of bijlenis. Geene bevoorregting, noch bevoordeeling van de leden eener gezinthe, boven die der andere. Alzoo in het bijzonder, gelijke bezoldiging der geestelijken of leeraars, zoo al niet, wat nog wenschelijker en billijker ware, die bezoldiging voor de toekomst wordt afgeschaft.

Gij ziet dus, E. M. H! de ondergeteekenden verlangen geene voorregten, maar gelijke regten. Ieder sta het vrij, God te dienen naar de overtuiging van zijn geweten; niemand worde daarin door de tijdelijke magt belemmerd, rechtstreeks noch zijdelings, zoo lang hij geene inbreuk maakt op haar gebied. Men late het geweten meester, en zoek niet door hoop of vrees deszelfs stem te smoren. De Staat zie in elken onderdaan den burger, onverschillig, aan welk kerkgenootschap hij is toegedaan.

Door deze beginselen en bepalingen in de Grondwet op te nemen, E. M. H! zult gij haar waarlijk tot een hechten grondslag maken, waarop het staatsgebouw en het heil des vaderlands duurzaam zullen gevestigd zijn.

Welk docende, enz.

Met genoegen zien wij dat de commissie voor de petitiën begonnen is met de som der onderteekenen op te geven.

Men schrijft ons uit Twenthe dat de liberale petitiën aldaar door duizenden onderteekent zijn. Heden verzenden wij weder aan de Tweede Kamer liberale petitiën van Amsterdam met, 130 en 43, Herveld met 90 en Uithoorn met 165 onderteekeningen. Die van Raalte telt 107 en eene uit Alkmaar 119 handteekeningen. Die van Amsterdam zijn even als de vroegere van hier door ons opgezondene petitiën, zoo als de *Tijd* dezelve in N°. 357 heeft opgegeven.

Uit Luxemburg wordt gemeld, dat de nationale vergadering op den 23 dezer hare werkzaamheden heeft besloten, met de goedstemming van de constitutie en de kiezerswetten. Zij heeft eene uit negen leden zamen gestelde commissie benoemd, met den last om de constitutie aan den koning groothertog te 's Hage te gaan aanbieden en zijnen eed op dezelve te ontvangen, voor het geval, dat de koning groothertog niet in persoon te midden der vergadering mogt kunnen verschijnen. De commissie zal het besluit des konings te Luxemburg afwachten en indien zij zich naar 's Hage moet begeven, den 3 of 4 Julij derwaarts vertrekken. De vergadering heeft hare zittingen verdaagd tot op de terugkomst der deputatie, om kennisgeving te ontvangen van de eedsaflegging door den koning groothertog. De president en vervolgens de heer Ch. Metz waren de tolken van de dankbaarheid des lands, jegens den koning, die door zijne welwillende concessien den Luxemburgers vrijheden heeft geschonken, zonder dat dezelve behoeften te worden gekocht door de wanorde en rampen, die onze naburen zoo zeer hebben geteisterd. (N. R. Ct.)

Eenige uittreksels uit een schoolwerkje, getiteld:

De voornaamste geschiedenissen van Noord-Nederland, door Mr. J. van Lennep aan zijne kinderen verhaald. Amsterdam, P. Meijer Warrars. 1845.

EERSTE AFDEELING. — DERDE STUKJE.

Bl. 93, enz. Doch een omwenteling van geheel anderen aart, en wier gevolgen niet alleen voor een bijzonder land, maar voor de gehele wereld van het uiterste gewigt waren, begon aan Karel nieuwe zorgen te baren. Ik bedoel de hervorming der godsdienstige begrippen en gebruiken, welke, omtrent dezen tijd veld winnende, weldra de burgerlijke en politieke gesteldheid van Europa op nieuwe en geheel andere grondslagen stond te vestigen. Ten einde u haar gewigt en invloed te duidelijker te doen beseffen, acht ik het noodig, de oorzaken, welke er aanleiding toe geven, eenigzins breder uiteen te zetten.

Na den dood van onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus was de leer, door hem verkondigd, onder anderen naar Rome overgebracht geworden, en zulks, volgens sommigen, voornamelijk door den Apostel Petrus, wien de Roomsche Katholijken daarom als den eersten bisschop van Rome aanmerken. Na verloop van tijd begonnen de bisschoppen van Rome, als opvolgers van dien Apostel, aanspraak te maken op het oppergezag over alle andere kerkvoogden: een aanmatiging (?), in welke door vrome en welgezinde lieden, in hun ijver voor de door hen omhelsde leer, zonder veel onderzoek werd berust. (Kwaadlijk gezinde lieden hebben daarnaar veel onderzocht, berustten er niet in, scheurden zich van de Katholieke éénheid af, en — wij zijn er niet rouwig om dat de vrome en welgezinde voor afval behoed werden. God zende ten allen tijde zijn oordeel. — Toen het christendom meer algemeen veld won, meenden keizers en koningen die het omhelsden, hun godvruchtigheid niet beter aan den dag te kunnen leggen, dan door giften aan de Kerk te schenken, en vooral aan de bisschoppen van Rome, die, langzamerhand, in hun hoedanigheid als wereldlijke vorsten, groote landeigendommen verwierven; terwijl zij zich, als geestelijke heeren, den titel van pausen, de waardigheid van stedehouders van Christus op waarde, en het uitsluitend gezag over alle geestelijken in de christenwereld toeigenden.)

Hoe roofziek waren die Pausen, niet waar! even als of onze Zaligmaker tegen den H. Petrus niet gezegd had: «Hoed mijne lammeren — Gij zijt Petrus» enz. Gelukkig, dat de Katholieke geestelijken zich die toeëigening van gezag nog al laten welgevallen — maar ongelukkig, dat onze kinderen in

de *gemeende* scholen zulke leerboekjes in de handen worden gestopt. Nogmaals verzoeken wij de regering dringend ons in de gelegenheid te stellen, onze kinderen naar zulke scholen te kunnen zenden, van wier onderwijzers en leermiddelen wij *vaste* waarborgen hebben, dat zij ons dierbaar geloof en de bedienaars onzer godsdienst niet zullen verguizen. Andermaal vragen wij dus *vrijheid van onderwijs*!

Weldadig, in vele opzichten, was de invloed, welken het pauselijk bestuur, althans in die min verlichte en ruwe tijden, welke men gewoonlijk met den naam van middeleeuwen bestempelt, had uitgeoefend. Door de kerk-vergaderingen werd orde en regelmaat in geloof en eedienst bewaard: de bisschoppen, hoezeer te dikwijls, gelijk wij gezien hebben, den herderstaaf met het zwaard verwisselende, zorgden echter, over het algemeen, dat het Evangelie verkondigd werd en de onder hen gestelde geestelijken aan zekere regels gebonden bleven: in de kloosters, die toevlucht-plaatsen voor burgers en boeren, zelfs voor onderhoorigen, tegen de onderdrukking der gewapende edelen, werd ten minsten, bij de algemeene onkunde en domheid, nog eenige zorg gedragen voor het niet geheel te loor gaan van letteren en wetenschappen: en de aldaar aanwezige boekenrijen, hoezeer in die tijden meestal ongebruikt en onnut (?), waren echter aan zoo vele goudmijnen gelijk, wier kostbare schatten slechts op bekwaame handen wachtten, die ze eenmaal ontginnen zouden (om er een modderpoel van te maken). Boven die gehele kerkelijke instelling eindelijk stond de Paus, als de voorzietende en besturende magt, welke echter van een verkiezing afhang en geene andere wapenen bezat dan die van het woord. Dat alles vormde een krachtig en goed zamenhangend geheel, vooral in zoo verre het de zedelijke kracht der godsdienst voorstelde, in bestendigen strijd tegen de dierlijke kracht des gewelds. (En dat krachtig en goed zamenhangend geheel moest verbroken worden — eeuwige schande aan hen, die daartoe de hand leenden!)

Doch dat geheel, hoe schoon ook, was door talrijke en schromelijke misbruiken ontwaard geworden. Leeringen, grootendeels vreemd aan de zuivere christenleer of daarmede strijdig, doch *allen strekkende om de magt der priesters over het verstand en het geweten der overige menschen te vermeerderen*, waren van lieverlede in het eenvoudige en verheven stelsel van godsdienst, ons door het Evangelie nagelaten, ingevoerd. *Het was den pausen niet moeilijk gevallen, deze nieuwigheden ingang te doen verkrijgen.* Immers, als ovolgers van Petrus, wendden zij voor, dat zij even onfeilbaar waren als die Apostel zelf, en dat al wat zij in hun bevelschriften, of zoogenaamde bullen, verkondigden, door alle christenen even goed als waarheid moest worden aangenomen, als ware het in de heilige schrift zelve voorgeschreven geweest.

(Was dan de H. Geest te vergeefs over de Apostelen afgezonden? — Maar zoo versmaadt men het opperhoofd der Katholieke Kerk.)

Men leest in de *Sneeker Courant*:

«Een zaakkundig veehandelaar heeft ons, dezer dagen, verzekerd, dat het opkopen van slagvee voor Engelse rekening, hier te lande, niet meer zoo wild en tegen alle prijzen in zijn werk gaat, maar van tijd tot tijd een gematigder aanzien krijgt, waarbij men van het beginsel schijnt uit te gaan, om allengs mindere prijzen te besteden. Dit is trouwens ook eigenaardig, want geen handelaar, die voor zijne taak berekend is; zal bij den inkoop van zijn handelsartikel, hetzij hij hetzelfde in eigen of in een vreemd land opdoet, hooge prijzen geven, als hij hetzelfde voor gematigde kan bekomen, waartoe hij zijnerzijds ook alles zal aanwenden. Is dit nu waar, en wordt daarbij ook het gerucht bevestigd, dat de regering voornemens is, om weldra de rijksbelasting van het geslacht op te heffen — waarbij de stedelijke of plaatselijke accijns op het vleesch zeker niet gevoelig zal kunnen blijven voortduren — alsdan bestaat er eenige hoop (welker verwezenlijking wij, om den wille van de uitgeemergelde en verzwakte lagere volksklasse in het bijzonder, en van alle Nederlanders in het algemeen, van harte wenschen), dat de vleeschprijzen onder ons eerlang, zoo al niet goedkoop, dan toch gematigder zullen worden: iets waarop een land, dat zoo vol is van vleesch en vet, alleziens aanspraak heeft.»

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

's Gravenhage, 29 Junij.

In de heden middag ten 3 ure gehouden zitting is door den heer voorzitter kennis gegeven van een bij de Kamer ingekomen brief van haar medelid Mr. L. C. Luzac, houdende verzoek om ontslag als lid der Kamer, uit hoofde van ongesteldheid.

Edelmogende Heeren!

Na eene herhaalde poging om mijne gezondheid in zooverre te verbeteren, dat zij mij weder in staat zoude stellen de verplichtingen aan het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verbonden, op zoodanige wijze en met dien ijver te vervullen, als dit behoort te geschieden, acht ik mij door de onvoldoende uitkomst, en vooral in de tegenwoordige omstandigheden, genoodzaakt tot een vast besluit te komen, en door pligtbesef gedrongen van eene betrekking af te zien, tot welke het vertrouwen der Provinciale Staten dezer provincie mij herhaaldelijk opriep en die ik vele jaren met het meeste genoegen bekleedde.

Ik vertrouw, dat ik bij U. E. M. weinige woorden zal behoeven te bezigen, om U. E. M. te overtuigen dat mij dit besluit zeer veel heeft gekost, en het mij eene diepe smart is, van U. E. M. te moeten scheiden, vooral op een oogenblik, nu zoo hoogst gewichtige belangen aan de beraadslagingen van U. E. M. onderworpen zijn. Ik voeg hier den oprechten wensch bij, dat zij het heil van het dierbaar Vaderland zullen bevorderen

en de banden meer en meer toehalen, welke den Koning geheel zijn Huis aan Nederlands Volk verbinden.

Ik verzoek U. E. M. van mijn besluit kennis te nemen en uwen ontslagen ambtgenoot met dezelfde gevoelens te begroeten, die hij zoo lang en in zoo ruime mate, zijn groot genoegen, van U. E. M. mogt ondervinden.

Met den meeste eerbied heb ik de eer mij te noemen, Edel Mogende Heeren!

Uw Edel Moy. Dw. Dienst
(geteekend) L. C. LUZAC.

Oegstgeest, 28 Junij, 1843.

Wordt besloten ingevolge het Reglement, den minister van Binnenlandsche Zaken kennis te geven van het genomen ontslag. Tevens wordt besloten morgen over te gaan tot de verkiezing van een ander lid voor de koninklijke Commissie der Kamer, in plaats van den heer L. C. Luzac.

De heer Litzie, zal ook, naar men vernemen, op 1° Julij als tijdelijk minister van hervormde eerediensten aftreden. Men gelooft dat deze vacature voorloopig vervuld zal blijven.

Door de commissie, welke vroeger belast is geweest met het onderzoek van de staten der geraamde ontrent en uitgaven van de Nederlandsch-Indische administratie over 1847—1848, is daaromtrent bij monde van den heer Hoffman verslag uitgebracht.

De commissie voor de verzoekschriften heeft wederomtrent een groot aantal adressen rapport gedaan.

Donderdag avond is de Raad van ministers van zeventien half twaalf ure vergaderd geweest. Vrijdag namiddag ten half drie openbare zitting der Kamer.

Des avonds komt de commissie van rapporteurs nopens het Ontwerp van Grondwet bijeen, tot het opmaken van haar verslag.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Junij. Alle barricades zijn weggenomen; echter heeft de hoofdstad haar gewoon voorkomen niet terug. De circulatie is op sommige punten weder moeilijker dan gisteren. Van den Pont-Neuf tot de Champs-Élysées is het verboden met rijtuigen langs de oever der Seine te rijden. De toegangen tot de Vergadering worden door eene talrijke cavalerie bewaakt en zijn voor voetgangers ongenaakbaar. Het Louvre en de tuin der Tuilleries zijn gesloten; de passage du Carroussel mag niet bereden worden.

De kerk van St. Severin is onbeschadigd gebleven en is niet, zoo als men verhaald heeft, door de opstandelingen ingenomen geweest. Eene vrome menigte was elander onophoudelijk op om giften te storten voor de slagtoffers van den opstand.

De Cité en de wijk St. Jacques zijn zwaar beschadigd, maar het ergste ziet het er uit in de voorstad St. Antoine, alwaar een aantal prachtige huizen, winkels en magazijnen geheel zijn onder den voet gegaan of door de menigte kogels schier onkenbaar geworden. Aan onverschiedene huizen zijn de geheele voorgewonden tenissen veroorzaakt, kunnen niet met 40 miljoen francs betaald worden.

De gehele mobile garde heeft drie dagen verlof; zij hebben zich ook dapper gedragen, die brave jongelingen, waaronder er zijn die naauwelijks 12 jaren tellen. De burgers wedijveren thans om hen voor hunner moed te beloonen, zij ontvangen hen in hunne huizen en elders om hun goed te doen.

Men verneemt nog de volgende bijzonderheden van de gebeurtenissen van gisteren avond en heden:

Een man, dienstknecht van den heer Legrand uit de straat Paradis Poissonnière redde op eene meer dan edelmoedige wijze het leven van den luitenant Juge. Op het oogenblik dat de luitenant namelijk bezig was met zijne manschappen op het plein Saint Lazare dienst als tirailleurs te verrigten, legde een der oproerlingen hem aan en zoude hem ongetwijfeld nedergevelde hebben, indien de dienstknecht zich niet plotseling voor den heer Juge geworpen had, met het ongelukkig gevolg, dat hij in de linkerzijde den kogel ontving, die voor den luitenant bestemd was. Men hoopt hem in het leven behouden.

De gevangenen die door de nationale garde op het Carrousselplein geëscorteerd werden, hebben eene poging tot ontvlugting beproefd. De garde maakte van hare wapenen gebruik en schoot oogenblikkelijk 35 opstandelingen op de plaats dood; in de verwarring van het oogenblik werden echter ook 5 nationale garles meer of min ernstig getroffen.

Men heeft met zekerheid vernomen, dat 7 a 8000 opstandelingen van de voorstad St. Antoine eene schuilplaats gezocht hebben in het bosch van Vincennes, alwaar zij echter onophoudelijk vervolgd worden.

Men heeft eene vrouw gevangen genomen, die in de gelederen der oproerlingen, met behulp van andere vrouwen, een officier der mobile garde tusschen twee planken bond, hem daarop in twee stukken zaagde en ver-

volgens het bovenste gedeelte van het lichaam op eene barricade plaatste.

Er zijn meer dan 500 lijken naar het kerkhof Montmartre vervoerd, grootendeels naakt, hetwelk van al die bebloede lichamen een afgrijsselijk schouwspel maakte.

Sedert twee dagen heeft men een groot getal gevangenen geconfronteerd met den heer Akut, chef der veiligheids-politie, en andere ambtenaren der politie. Zij, die voor boeven erkend werden, die reeds vroeger in handen der justitie waren (*repris de justice*), zijn onmiddellijk gefusilleerd. Zoo heeft men er in den afgelopen nacht 160 dood geschoten.

Tijdens den aanval op de barricade bij de barrière Poissonnière verdreef de 1ste luitenant Colloud, aan het hoofd van een peloton voltigeurs en mobile gardes, de oproerlingen van het plein Saint Lazare. Bij deze gelegenheid had een zonderling voorval plaats. Een insurgent van eene reusachtige gestalte, legde op een nog jeugdig mobile garde aan en gaf vuur maar miste; de garde deed een woedenden bajonnetstoot naar zijn kolossalen tegenstander, maar trof hem mede niet. Daarop greep de reus den kleinen mobile garde met beide handen aan, en bezigde hem als een schild om zich voor de kogels van diens krijgsmakkers te beschermen. Maar onze garde, bij wien gemis van lichamelijke kracht ruimschoots door vlugheid werd vergoed, deed den Goliath door eene behendige beweging met zijne beenen, achterover op den grond vallen, viel mede, worstelde zich weder los en gaf daardoor zijne tegenpartij aan de kogels zijner krijgsmakkers prijs, die den oproerling dan ook spoedig afgemaakt hadden.

Men zegt, dat verscheidene opstandelingen hebben verklaard, dat zij belangrijke zaken aan den dag willen brengen. Bij velen van hen heeft men goudgeld gevonden.

Men rekent het getal opstandelingen, dat zich in het Pantheon bevonden heeft, op 4000, dat van het wijkhuis op 6000, dat van de voorstad St. Antoine op 20000, en in het geheel het getal der opstandelingen op 48 a 50000. Men schat het getal der gesneuvelden op 10000.

De stad is vol nieuwsgierigen, vooral van de banlieue, welke een schilderachtig gezicht opleveren, het pen wel van eenen Charlet of Bellanger waardig. Maires met hunne drickleurige sjerpen, jongelieden in een net jagt-costuum, naar het laatste modeplaatje, met geweren met dubbel loop op den schouder en den weitsch vol pantmen op den rug; veldwachters met hunne groote ranteles, pompiers der naburige dorpen met hunne ontzaglijk groote helmen of sjakots op; dorpspastoors met hunne brevier onder den arm, bocren in eenvoudige kleed, met orderbulletins op hunne katoenen moulen gespeld; dit bont gewemel van rijken en armen, mannen en vrouwen, kinderen, kavalleristen, infanteristen, kanonniers zoo van Parijs als van de banlieue en uit de departementen, met hunne verschillende kleeding, levert eene niet oneigenaardige verscheidenheid op.

Men zegt, dat de werken der opstandelingen bestaard werden door Engelsche ingenieurs, en dat zes Engelschen gevangen genomen zijn, hetzij zelf mede strijdende, hetzij omdat zij gelden aan de muiters hadden uitgedeeld.

Er is eene dame gevangen genomen van 28 jaren, tot eene deftige familie behorende, die aan de opstandelingen geld uitdeelde. Haar satijnen kleed was met bloed bevlekt. Een staatsraad, lid der nationale garde, had haar den arm tot aan de gewadenis.

Gisteren heeft de nationale vergadering een belangrijk besluit genomen. Zij heeft namelijk met bijna algemeene stemmen het decreet goedgekeurd, houdende, dat de *beveerders van den jongsten opstand zullen gedeporteerd worden.*

De heeren Pierre Leroux en Caussidière hebben het decreet bestreden, over hetwelk artikelswijze is gestemd. Slechts twee of drie amendementen zijn aangenomen; een dertelfde geeft aan de regering de magt, om de gedeporteerden van hunne vrouwen en kinderen te doen vergezellen, indien deze hen willen volgen. Bij een amendement is bepaald, dat de beschuldigten onder de rechtspraak van den krijgstraad zullen behooren, zelfs na het opheffen van den staat van beleg.

De generaal Cavaignac heeft in de handen der nationale vergadering de magt nedergelegd, waarmede zij hem had bekleed.

Gisteren heeft de generaal nieuwe orders ontvangen van de vergadering. Hij neemt den titel aan van president van den ministerraad; Hij zal zelfs zijn ministerie waarschijnlijk opgeven;

Binnenl. zaken, Senard;
Financien, Goudchaud;
Oorlog, Lamoricière;
Marine, Vernonhac St. Maur of Lacrosse, oud-afgevaardigde.
Koophandel, Tourret.
Openbare Werken, Recurt of Jules Favre.
Openbaar Onderwijs, Carnot.

De heeren Bartels en Bellemont behouden de ministeries van *Buitenlandsche Zaken en Justitie.*

De generaal Changarnier is bevelhebber van de nationale garde te Parijs.

Wanneer de heer Senard, thans president der Vergadering tot minister van binnenlandsche zaken wordt benoemd, zal hij, denkt men, door den heer Dulaure in het presidentschap worden opgevolgd.

De generaal Bedeau zou gouverneur van Parijs worden. De staat van beleg te Parijs is nog niet opgeheven. Eene menigte dagbladen verschijnt nog niet.

De heer Emile Girardin is nog niet losgelaten.

Dezen morgen heeft de generaal Cavaignac eene wapenschouwing gehouden over 30,000 man nationale garde, die van de verschillende departementen Parijs te hulp waren gesneld. De geestdriфт was onbeschrijflijk. Parijs is kalm, echter blijven de dragonders en lanciers op de Boulevards St. Denis en St. Martin gekampeerd; een gedeelte der mobile garde en linietroepen is bij de burgers ingekwartierd, die hen met hartelykheid hebben ontvangen.

— Berigten van St. Pierre (Martinique) dd. 27 Mei, luiden als volgt:

»De rust is te St. Pierre geheel hersteld, ten gevolge van de wijze maatregelen van den stedelijken raad, die zijne positie begrepen en eene algemeene emancipatie uitgelokt heeft.

»De eenige kranten, die zich deden hooren, waren: »Leve de vrijheid! leve het werk!»

»De stad is vol vlaggen, die uit de vensters van alle huizen zijn uitgestoken en de stad een vrolijk aanzien geven.»

— Men schrijft uit Lissabon dd. 19 Junij. Dat de regering eene door het geheele koninkrijk vertakte zamenzwering ontdekt heeft, welke door verenigingen van vrijmetselaars en verleiding der troepen haar doel poogde te bereiken.

Dood van den Aartsbisschop van Parijs

Met een diep gevoel van smart moeten wij berigten, dat de Aartsbisschop van Parijs bezweken is, tengevolge der bij de barricade der voorstad St. Antoine bekome wonde.

Het luisterrijk slagtoffer dat God zich had uitverkoren opdat ook de kerk haar aandeel zou betalen in de algemeene verzoening van alle klassen der maatschappij, heeft zijn offer volbragt. De brave kerkvoogd heeft Dingsdag middag kwartier over vieren den laatsten adem te gelijk met zijne laatste bede voor Frankrijk geslaakt.

De geheele geestelykheid, ja al de geloovigen welke het berigt van dit overlijden zoo smartelijk getroffen heeft, zullen het beweenen maar tevens bewonderen, een uiteinde dat zoo onwaardigbaar is voor God, zoo roemrijk voor de menschen.

Van het noodlottig oogenblik af dat hij door een kogel getroffen nederviel, tot aan het oogenblik van zijnen dood heeft de eerwaardige Aartsbisschop niet opgehouden het offer aan God van zijn leven voor de vrede der Kerk en van Frankrijk te hernieuwen. Te midden der folterendste pijnen is geene klagt zijne lippen ontvloeid. Slechts eene kleine ongerustheid scheen eenigermate de kalmte zijner ziel en het genot zijner zelfopoffering te verstooien; het was de vrees dat zijn heldenmoedige stap door de menschen te zeer verheven zou worden, en dat die aardsehe lof hem een deel van zijne hemelsche belooning zoude ontnemen.

Deze bittere ramp dompelt gansch Parijs in verslagenheid en maakt de maat der nationale smarte vol. Helaas! weinige uren voor hij het doodelyk schot ontving, doorliep de moedige bisschop de straten te midden der zegeningen van het volk de stervenden zegend de gekwetsten troost toesprekende. Apostel van den God van vrede, van goedertierenheid, van vergeving, ging hij het kruis, het teeken der verzoening te midden van moord en bloedbad brengen. Hij viel op het slagveld zelve, en men zou schier zeggen dat God uit mededoogen met de menschheid in de duisternis de hand heeft willen verbergen, die deze gruwelyke euvelaad of dit afgrijselijk ongeluk heeft te weeg gebragt.

Met het oog op dit verheven offer, zullen de Christen harten verdeeld zijn tusschen het gevoel van een heiligen hoogmoed en dat van ontroostbare droefenis. De geschiedenis der kerk kan geen bewonderenswaardiger bladzijde vertoonen. In zijn bloed badende door de barricade neengedragen, was de eenige gedachte, het eenige woord van den martelaar: »O! MOET MIJN BLOED HET LAATSTE ZIJN DAT VERGOTEN WERD!» Reeds vooraf opwaarts zwevende naar haren Schepper heeft de onsterfelijke ziel des rechtvaardigen ongetwijfeld het loon gevraagd voor haar offer, en hare gebeden hebben het werk des bloeds en der verzoening doen ophouden. Na, onder zoo vele anderen, dit onschuldige en heilig slagtoffer getroffen te hebben, zou men zeggen dat de dood het slaan eindelijk moede was geworden.

Toen des morgens tusschen 9 en 10 ure de toestand van den waardigen kerkvoogd scheen te verergeren, begonnen de groot-vicarissen en priesters, die hem omringden, voor zijne sponde de gebeden der stervenden

te bidden. Die indrukwekkende gebeden der kerk werden van uur tot uur herhaald door de kapittelheeren, pastoors en andere geestelijken, die aan den held der christelijke liefde eene laatste hulde kwamen brengen. Het was te midden van de gebeden en het snikken van meer dan 60 geestelijken, dat de roemwaardige kerkvoogd nog eenmaal van God afsmeekende, dat zijn bloed het laatste mogt zijn, dat in den burgeroorlog, die Parijs geteisterd heeft, vergoten werd, dit vergankelijk aardsehe leven met het onsterfelijk leven in den hemel verwisseld heeft.

Het is niet mogelijk den diepen rouw te schetsen die deze ontzettende gebeurtenis door geheel Parijs heeft veroorzaakt. Van alle kanten hield men sidderende van angst de geestelijken staande om iets ontrent den kerkvoogd te vernemen, en in die uitgestrekte bloedige stad hadden zij, die zelve wreede verliezen te beweenen hadden, nog tranen over voor den heiligen martelaar die voor hen gestorven is.

De nationale vergadering heeft het volgende besluit genomen: »De nationale vergadering acht het een pligt haar gevoel van godsdienstige erkentelykheid en diepe smart bekend te maken over de opoffering en den heiligen en heldhaftigen dood des Aartsbisschops van Parijs!»

ENGELAND.

LONDEN, 28 Junij. De zittingen van de beide huizen van het parlement hebben weinig belangrijks opgeleverd.

— De tijdingen van Buenos-Ayres loopen tot 22 April, en melden, dat Rosas meer dan ooit geneigd scheen de onderhandelingen in de zaak van Montevideo te verhinderen, zoodat er weinig hoop bestond op eene spoedige regeling. Oribe wilde de vijandelijkheden voortzetten ter bevordering van zijne eigene bedoelingen. De handel verkeerde in eene zeer gedrukte stemming. De autoriteiten te Montevideo hebben eene oorlogsschatting geheven, welke binnen 30 dagen betaald moet zijn.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 29 Junij. Men leest in het Rensburger dagblad: Volgens bijzondere brieven uit Malmö wil men hier weten, dat de vredesvoorslagen met Engeland thans aldus luiden: Het hertogdom Sleeswijk wordt opgenomen in den Duitschen bond, de vereeniging met Denemarken wordt in stand gehouden, tot dat de mannelijke stam zal uitgestorven zijn, en het voorloopig bestuur zal het aanstaand constitutioneel ministerie uitmaken.

— Op de Saxisch-Boheemsche grenzen heeft het gerucht geloopt, dat vorst Czartoriski bestemd was tot koning van Boheme, onder voorwaarde, dat hij zijne partij zou afhouden van elke poging, om Russisch Polen te revolutionneren; daarentegen zou hem dan Gallicie worden afgestaan en er zou tusschen de beide Slavenrijken een of- en defensief verbond gesloten worden.

— Gisteren avond tusschen 10 en 12 ure hadden wij hier een straatoproer. Er was eene soort van volksvergadering uitgeschreven met het doel om veel volks op de been te brengen. Bij den exminister Camphausen werden de glazen ingeslagen. Er zijn een paar barricades opgericht. De burgerwacht heeft na sommatie de menigte met geveld bajonet uiteen gedreven en 15 personen gevangen genomen.

BERLIJN, 27 Junij. Het nieuwe ministerie heeft zijn programma uitgevaardigd. Het erkent de revolutie. Intusschen bestaat het eerst sedert weinige uren en reeds dreigt er een onweder boven hetzelfde los te barsten, en dat wel tegen alle verwachting van de regter zijde.

WEENEN, 23 Junij. Graaf Stadion en baron Doblhoff zijn van Innsbruck herwaarts teruggekeerd, even als de vrijheer von Wessenberg. Tot ons groote leedwezen vernemen wij echter dat deze beproefd liberale diplomaat zijn ambt als minister van buitenlandsche zaken in handen des keizers heeft nedergelegd. Naar men met zekerheid verneemt, zal het getal der troepen in de nabijheid van Weenen aanzienlijk versterkt worden. Als eene bijzonderheid vermelden wij dat voor den Teschner Kreits de Israelitische predikant te dezer stede, Dr. Mannheimner, een even verlicht als vrijzinnig man, tot afgevaardigde is benoemd.

— Men schrijft uit Innsbruck dd. 24 Junij, dat nog slechts twee diplomaten, lord Ponsonby (Engeland) en graaf Medem (Rusland) aldaar achter gebleven zijn. Het hof maakt nog geene toebereidselen om te vertrekken. Van het tooneel des oorlogs verneemt men slechts dat de Piemontezen zich in hunne verschansingen houden, en dat Radetzky's leger te zwak is om de verschansingen van te tasten en te gelijk den vijand in den rug te vallen.

ITALIE.

ROME, 19 Junij. Het ministerie Mamiani heeft zijn ontslag ingediend.

Z. H. heeft op den tweeden verjaardag van zijne verheffing op den pausselijken troon, de afgevaardigden, die hem kwamen gelukwensen, met de meeste welwillendheid ontvangen.

Men verneemt, dat de geruchten van de vlugt des konings van Napels van allen grond ontbloeit. zijn Evenwel is zijn toestand zeer netelig. Het bevestigt zich, dat de staat van beleg te Napels is opgeheven.

Te Modena heeft het provisioneel bestuur zijn ontslag genomen, ten gevolge eener demonstratie van de burgerwacht.

Men verzekert dat een buitengewoon koerier, komende van Turin, aan het ministerie van buitenlandse zaken te Parijs is gearriveerd, depêches medebrengende van Koning Karel Albert zelf.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 Junij. Gisteren heeft de kamer van vertegenwoordigers al de geloofsbrieven harer leden onderzocht. Al de nieuw gekozen leden zijn toegelaten. Behalve de verkiezing van den president, gisteren door ons gemeld, zijn in die zitting nog gekozen tot vice-presidenten de HH. Delfosse en de Brouckère; tot secretarissen Albéric Dubus, 't Kindt de-Nayer, Troye en de Luesemans, en tot questoren de Baillet-Latour en Thieffry.

De commissie voor het adres, door de Kamer benoemd, bestaat uit de HH. Verhaegen die regtens er president van is, Lebeau, Osy, d'Elhaugne, Lehon, Dolez en Julien.

Nadat gisteren het onderzoek der geloofsbrieven was afgelopen is aan den senaat het ontwerp-adres door den rapporteur der commissie, den Heer Dumon-Dumortier, voorgelezen.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 29 Junij.

GRAANMARKT.

Tarwe ruim p. jshoudend met veel handel; 128 & o. b. Pools f 300; 127 & n. dito f 272; 126 & dito f 265; 265; 123 & Zeeuws. f 228; 123 & Vriess. f 215; 125 & witte Gron. f 218; 124, 123 & roode dito f 207; 126 & Vriess. Smet f 200; 130 & Kubank. f 208; 130 & roode Koningsb. f 216; 129 & dito f 238.

Rogge p. jshoudend met goede handel, 126 & Pommer f 160; 121 & Munst. f 148; 121 & Holsteins f 145; 116 & Petersb. f 140; 122 & Stetin f 152.

Garst 96 & Vriess. Winter f 110; 96 & Oostvriess. dito f 107.

Haver bij gerijver hooger gedaan, 86 & dikke f 106.

Koolzaad. Deensch fvl. 56. Op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. ek. fvl. 59. Lijnzaad een doen; 107 & Egyptisch f 237; 118/19 & Finlandsch f 255; 108/9 & Libau f 190. Raapolie per 6 w. f 36; Vliegend f 35; 5; primo Mei ek. f 3; Sep. f 34; 8; Oct. f 34; 1/2; Nov. f 34; 1/2; Dec. f 35. Lijnolie per 6 w. f 27; 1/2; Vliegend f 26; 1/2. Hennepolie per 6 w. f 3; Vliegend f 3.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	29 JUNIJ 4 1/2 u. gebl.	30 JUNIJ 4 u. gebl.
NEDERL. Werkl. Sch. à 2 1/2 pCt.	42 3/4	42 3/4
Dito Dito	3	49 1/2
Dito Dito op resc.	3	64 3/4
Dito Dito	4	63 1/2
O. I. Leening	4	63 1/2
Amortis. Syndic.	3 1/2	62 1/2
Handel-Maatschappij	4 1/2	64 1/2
Haarlemmormeer	5	64 1/2
Aand. Rijn-Spoorweg	4 1/2	64 1/2
Aand. Holl. S. M.	4 1/2	64 1/2
BELGIE	4 1/2	31 1/2
Dito	2 1/2	32
Dito bij Rothschild	2 1/2	32
SPANJE, L. bij Ard. van 83 f	5	9 1/2
Dito Dito van 510 f	5	8 1/2
Dito bij Dito onb. st.	5	8 1/2
Dito	3	23 1/2
Dito Binnont. à 6 m.	3	16 1/2
Coupons Ardoin	6 1/2	6 1/2
Passive		6 1/2
Deferred		6 1/2
Fransche Uitgest.		
PORTUGAL, te Londen	3	
Dito Dito	4	
Dito Binnont. à 1 Conto	5	
Rusl. Ob. H. 1798 en 1816	5	92 1/2
Dito Dito 1828 en 1829	5	92 1/2
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	80 1/2
Dito bij Hope	4	70 1/2
Dito bij Stieglitz en C.	4	69 1/2
Cert. te Hamburg	5	
Inscrijving in Assignat.	6	51 1/2
Cert. van Dito	6	51 1/2
POLN, Cortific.	4	
Dito Aand. met Loten fl 300	f	
Dito Dito	fl 300	100
AMERIKA, Phil. Bank	6 pCt.	
Dito	5	
Dito Bank-Actien		2
Oost., Met. 5 pc. 56 1/2, 57, 57; 2 1/2 pc. 29 1/2, 30, 30; Oblig. bij Goll en C. 4 pc. 53; Peru 6 pc. 15 1/2.		

Wisselkoers.

2/m. Parijs 55 1/2; Zigt Parijs 56; 2/m. Londen 11,85; Zigt Londen 11,95; 2/m. Hamburg 34 1/2; Zigt Hamburg 34 1/2; 3/m. Lissabon 40; 3/m. Porto 40; 2/m. Petersburg 1,70.

ANTWERPEN, 23 Junij. Belg. leen. 2 1/2 pc. 33 1/2; 1/2; id. 4 1/2 pc. 60 1/2; 1/2; Spanje Ard. 5 pc. 8 1/2.

MADRID, 23 Junij. Act. Sch. 3 pc. 22; id. 4 pc. 13 1/2; Uitgest. Sch. 5 1/2; Coupons 8 1/2.

WEENEN, 26 Junij. Met. 5 pc. 66; id. 3 pc. 38; Loten fl. 250, 67; id. fl. 500, 108.

BERLIJN, 28 Junij. Schuldbr. 3 1/2 pc. 68 1/2; Loten 83; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 74; Pools. 4 pc. 53 1/2; Loten fl. 200, 84.

HAMBURG, 27 Junij. Rusl. Engels. leening 88 1/2; Met. Hamb. 5 pc. 81 1/2; Cert. H. & C. 4 pc. 80; id. bij Stiegl. 4 pc. 69 1/2; Spanje, Ard. 5 pc. 8 1/2; id. Binnenl. 3 pc. 16.

FRANCFORT, 28 Junij. Met. 5 pc. 57 1/2; Bank-Actien 1030; Darmst. Lot. fl. 50, 53; id. fl. 25, 17 1/2; Badens. Lot. fl. 50, 37; id. fl. 35, 22 1/2; Nassaus. fl. 25, 17 1/2; Holl. 2 1/2 pc. 42; Spanje 3 pc. 15 1/2; Polen fl. 300, 84; id. fl. 500, 56 1/2.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT, Op Maandag 3 Julij, 's avonds ten vijf ure.

- No. 1. De Zeepladerij de Groote Keizerskroon, met Woonhuis, Pakhuis en Erve, benevens de Gereedschappen, enz., Voorburgwal, hoek Oude Braak, No. 1776 en 77.
- 2 Een Huis en Erve, Singel, No. 3583.
- 3 Een Huis, Tuin en Erve, Prinsengracht, No. 2263.
- 4 Een dito, Prinsengracht, No. 4285.
- 5 Een dito, Leliegracht, No. 2572.
- 6 Een Huis en Erve (Kruideniers-Affaire), Nieuwendijk, No. 1335.
- 7 Twee Huizen en Erven, N. Z. Armsteeg, naast Perceel No. 6, No. 1 en 2.
- 8 Een Pakhuis, Stal en Erve, N. Z. Voorburgwal, No. 1808.
- 9 Een Pakhuis en Erve, als voren, No. 1806.
- 10 Een Huis en Erve, Geldersche Kade, No. 174.
- 11 Een dito, Middenklooster, No. 4259.
- 12 Een dito (Tapperij), Egelantierstraat, No. 3977.
- 13 Een dito, Utrechtsche Dwarstraat, No. 5657.
- 14 Een dito, Brouwersgracht, No. 1234.
- 15 Een Huis en Tuin (Erfpacht grond) Varel, aan de Overtoomsche Vaart, No. 876.
- 16 Een Huis en Erve, Hazenstraat, No. 718.
- 17 Een dito, eerste Anjeliersdwarstraat, No. 4690.
- 18 Twee Huizen en Erven, Rozenstraat, No. 1654.
- 19 Een Huis en Erve (Vogelkooijen-Affaire), Papenbrugsteeg, No. 1309.
- 20 Een dito, Zwartlakensteeg, No. 1193.
- 21 Twee ledige Erven, Brouwersgracht, No. 1641 en 42.

Bij de Redactie is ontvangen voor de Kerk der H. Maagd: *Auxilium Christianorum*, te Curaçao:

Van eenige Katholiken uit Leiden	22,—
Van W. D. uit idem	10,—
Uit Amsterdam	5,—
Uit idem	2,55
Van eenige weesmeisjes	3,—
Van mej. N. N. uit Amsterdam	70,—
Van B. uit idem	5,75
Van N. N.	1,85
Van mej. N. N., door den heer P. v. d. P.	5,—
Van een pastoor uit N. H.	5,—

Te zamen f 130,15

ADVERTENTIE.

J. M. G. HOFFMANN VAN HOFVE, Notaris te Zalt Bommel, zal op *Vrijdag den 18 Augustus* 1848, ten elf ure voormiddag, ten Herberge van J. Vogel te Driel, in den *Bommelerwaard* voor den tijd van drie of zes jaren, in te gaan 1 November 1848, verpachten:

Den **STANDAARD KOORNMOLEN** met **HUIS** en **HOF**, te *Driel* voornemend.

Onderrigt omtrent de verpachtings-voorwaarden te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris en bij de Heeren W. DE GEER, te *Driel* en L. A. SASSEN, te *'s Hertogenbosch*. Brieven Franco.

NB. De prijsatie-gelden zullen tegens Borgstelling kunnen blijven staan zonder interest.

RHEUMATISMUS-KETTINGEN.

De **Goldbergsche Galvano-Electrische Rheumatismus-Kettingen**

zijn door vele gerenomeerde Doctoren en Chimisten onderzocht en aangeprezen.

De *Altesten* liggen ter lezing bij de onderstaande Depothouders.

De **SCHAKELS** zijn van Zink en Koper om en om te zamen gezet, de beide einden aan elkander verbonden door eene kleine Glas-Cylinder, met, zoo als het ons toetschijnt, een Metaalvrijzel gevuld.

Ze kosten f 1.80, de sterkeren f 2.70 per stuk.

Ze dienen tegen *Acute en Chronische Rheumatismen, Jicht, Zenuwziekten en Congestien*, als: Gezigtspijn, Halspijn, Hoofdpijn, Hand-, Knie- en Voetjicht, Zinkingen, Oorpijn, Hardhoorigheid, Oorzuizen, Hartkloppen, Slapeloosheid, Roos en andere ontstekingen.

Men draagt deze Kettingen zoo, dat de Cylinder of op de Borst of op den Ruggegraad tusschen de Schouderbladen te hangen komt; bij Jicht in de Boenen wordt de Ketting zoo bevestigd, dat de Cylinder op het lijdende deel te liggen komt, b. v. bij kniejicht hangt men die op of aan de Knie. Het gebruik moet zonder ophouden dag en nacht voortduren, tot beterschap volgt.

Bij het aanleggen der Ketting zal men beginnen ligt te transpireren en eene kleine prikkeling op de Huid bespeuren. De kwaal geneest meestal spoedig en wel naar gelang zij meer of minder ingeworteld is (soms in weinige

uren, soms duurt het 14 dagen), en wordt of radicaal genezen, of bij te zeer verouderde kwalen op eenen bepaalden tijd gebannen, in welk laatste geval de Lijder dan wel doen de ketting als preservatief te blijven dragen, hetwelk zonder ongerijf geschieden kan, daar ze niet werkt is.

Iedere Ketting is in een Doosje verpakt, dat op de voorzijde de Firma van den Vervaardiger **J. T. GOLDBERGER**, en op de keerzijde het wapen der stad **Bergstad Tarnowitz** draagt.

DEPÔTS:

Amsterdam, Verkoophuis. Arnhem, G. W. Tikkell. Assen, H. P. A. v. Gorcum. 's Bosch, F. L. Versch. Breda, Wed. Julianus. Dordrecht, J. Veth. Delft, J. T. Wagner. Deventer, B. H. Tikkell. Groningen, R. Hartman. Gouda, A. Goedraad. Haarlem, J. Larsen.

's Hage, Ph. W. Sack. Harlingen, P. L. Mirende. Kampen, Jufv. M. Vooght. Leyden, A. Dirks. Leeuwarden, S. P. Postma. Nijmegen, Gebr. Swemmel. Rotterdam, Depôt Verkoop. Thiel, L. Uferder. Utrecht, Depôt Verkoop. Zutphen, J. H. A. Wessels. Zwolle, W. Ulderink.

Van den Heer **Wansleben**, in Zutphen, ontvingen het volgend Bericht: "Tevens heb ik het genoegen kunnen berigten, dat zeker Heer, welke echter genoemd wil zijn, doch zeer geloofwaardig is, het gebruik eener **RHEUMATISCHE KETTING** binnen twee maal vier en twintig uren **RADICAAL** GEZOND, en tot heden van alle pijn bevrijd gebleven is. is nu reeds zes weken, dat hij dezelve gebruikt."

Onlangs is bij de Heeren **GLÉNISSON & VAN GENDTEN**, te Turnhout, van de pers gekomen en algemeen bij de voornaamste Boekhandelaren des rijks verkrijgbaar gesteld:

JEHOVA IS MIJN VERTROUWEN.

Een volledig gebedenboek voor Roomsche-Katholiken. Prachtuitgave, met roozerooden en blaauwen eleganstegedrukt kader, met geïllustreerde hoofdlitters, met nieuwe letter op superblij papier gedrukt, met in goud en kleur (*chromo*) gedrukt titel, alsmede met 5 fraaie, fijne platen versierd.

Elke verschillende godsvrucht oefening, overweging, gebed, enz. is ook door een toepasselijk en zinnelijk plaatje, in steendruk, voorafgegaan en gevolgd. Het boekdeel in 18° groot 468 blz.

Bij het vervaardigen van dit gebedenboek heeft men naar ons inzien, wat den steendruk en typographische bewerking betreft, alles aangewend, om hetzelfde, alle betrekkingen, de gewenschte volkomenheid te geven. Kaders, plaatjes, elegante titels, zinnebeelden, bloemletters, enz., alles is met smaak uitgevoerd. Wat de onderscheidene aandachts-oefeningen, overwegingen, gebeden, enz. aangaat, deze zullen ook, zonder twijfel, den zelfver zuivere stijl en doorstralende zalving den men Godsvereerder niet minder bevalen. Het boek bevat 6 afdeelingen. In de eerste treft men, op volledige wijze, de morgen- en avond-aanbids-oefeningen, mis-, biecht- en communie-gebeden enz. aan. Men vindt men hier tusschengelascht — iets, wat men gewone gebedenboeken zelden aantreft, een in nete versierd *Morgendanklied, Avondanklied, Verzueringen* en *Litanie* voor en na de H. Communie. De tweede afdeeling bevat: Aandachts-oefeningen op de voornaamste feesten onzes Heilands, alsmede op die van de hoogstzalige der-Maagd; bij afwisseling is hier weder in versierd bijgevoegd: *Betrouwen op de H. Maagd* en *Gezondzede van Maria*, enz. Al deze aandachts oefeningen volgende overwegingen enz. zijn door eene uit de H. Schrift getrokken leus voorafgegaan. De volgende afdeeling heet *Oefeningen en Gebeden*. In de vierde afdeeling treft men een twaalfstal *verscheiden Aandachts-oefeningen* aan, toepasselijk op alle standen en staten des levens. Hierna volgen in de vijfde afdeeling: *Litanien* over de *dagen der week*, gevolgd door: *Litanie ter eere van de Goddelijke Voorzienigheid; Litanie voor de verdorven der aarde*, enz. De zesde en laatste afdeeling is gewijd aan *onderscheidene Oefeningen en Gebeden, verschillende omstandigheden toepasselijk*. Deze oefeningen zijn weder, even als de voorgaande met dien men om den vromen christen, terwijl hij zijn hart toewijgt, in druk en wederwaardigheid, een heilzaam sem voor zijne wonden te schenken, en hem, in en vreugde, meer en meer in dank en liefde tot den barmhartigen Vader te doen ontgloeien. Iets, wat men onder deze *onderscheidene Oefeningen*, hoogst gewaardij en aangenaam is voorgekomen, is, in versmaat: *bij een onweder; in prosa: Gebed van eenen Koning der en bijzonder gebed voor den Koning, de Koning en de koninklijke familie*. Ten slotte vindt men er al ter meerdere vollediging van meergemelde prachtuitgave bijgevoegd: *Oefening van den H. Kruisweg; Gebed onder het lof; Wijze om den H. Rozekrans te beoefenen en Uitbreidingen en Zielsverheffingen tot de Moeder en zes Heilands (betrekkelijk de Rozekrans en de Loretasche Litanie)*

Amsterdam, bij G. L. VAN LANGEHUYSEN, Drukker en Uitgever.